

Fortepiano ta'limida o'yinli metodlar orqali o'quvchilar faolligini oshirish texnologiyasi

Niginabonu Idrisovna Navro'zova
Buxoro Xalqaro universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada fortepiano ta'limida o'yinli metodlardan foydalanish orqali o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshirish, ularning musiqiy tafakkurini rivojlantirish va ijodiy faoliyatini kuchaytirish imkoniyatlari ilmiy jihatdan yoritilgan. Shuningdek, amaliy misollar va metodik yondashuvlar asosida o'yinli metodlarning samaradorligi tahlil qilingan. O'yinga asoslangan ta'lim usullari - bilim olish va malaka oshirish kabi ta'lim maqsadlariga erishish uchun o'yin holatlari, rollari va qoidalarini o'z ichiga olgan o'yinga asoslangan o'qitish usullari. Bu usullar o'quv jarayonini yanada faol va qiziqarli qiladi, fikrlashni rag'batlantiradi, ijodiy qarorlar qabul qilishga undaydi va o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi.

Kalit so'zlar: fortepiano, o'yinli metod, musiqiy ta'lim, interfaol usul, ijodiy faoliyat, motivatsiya, pedagogik texnologiya, metodik yondashuv, qiziqishini oshirish

Technology of increasing students' activity through game methods in piano education

Niginabonu Idrisovna Navrozova
Bukhara International University

Abstract: This article scientifically covers the possibilities of increasing students' interest in the lesson, developing their musical thinking and enhancing their creative activity through the use of game methods in piano education. Also, the effectiveness of game methods is analyzed based on practical examples and methodological approaches. Game-based teaching methods are game-based teaching methods that include game situations, roles and rules to achieve educational goals such as acquiring knowledge and improving skills. These methods make the learning process more active and interesting, stimulate thinking, encourage creative decision-making and increase students' motivation.

Keywords: piano, game method, musical education, interactive method, creative activity, motivation, pedagogical technology, methodological approach, increasing interest

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida interfaol va innovatsion yondashuvlar muhim o'rin tutadi. Xususan, san'at ta'limida, jumladan, fortepiano darslarida o'quvchining faol ishtirokini ta'minlash va ularning musiqiy salohiyatini ro'yobga chiqarish uchun turli metodlardan foydalanish zarur. Shu jumladan, o'yinli metodlar nafaqat boshlang'ich bosqichda, balki o'quv jarayonining turli davrlarida o'quvchini rag'batlantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Pianino o'rganishning o'yinga asoslangan yondashuvi, ayniqsa, bolalar uchun o'quv jarayonini yanada qiziqarli, rag'batlantiruvchi va samarali qilish uchun o'yin elementlaridan foydalanadigan usuldir. Tarozi va mashqlarning qat'iy amaliyoti o'rniga, u o'yin, ijodkorlik va o'yin-kulgi orqali musiqiy ko'nikmalarni egallashga yordam beradi. O'yinga asoslangan ta'lim usullari - bilim olish va malaka oshirish kabi ta'lim maqsadlariga erishish uchun o'yin holatlari, rollari va qoidalarini o'z ichiga olgan o'yinga asoslangan o'qitish usullari. Bu usullar o'quv jarayonini yanada faol va qiziqarli qiladi, fikrlashni rag'batlantiradi, ijodiy qarorlar qabul qilishga undaydi va o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi.

O'yinga asoslangan yondashuvning asosiy xususiyatlari

Motivatsiya va qiziqish: murakkab vazifalarni o'yinga aylantirish o'quvchilarning qiziqishini saqlab qoladi va stressni kamaytiradi. Darslar oddiy ish sifatida emas, balki qiziqarli sarguzasht sifatida qabul qilinadi.

O'yin elementlaridan foydalanish: belgilar, qiyinchilik darajalari, mukofotlar (masalan, stikerlar yoki ballar) va kompyuter o'yinlariga o'xshash raqobatbardosh elementlar jarayonga kiritilgan.

Hikoya va tasavvur: Talabalar o'zlarini musiqiy izlanishlar qahramonlari sifatida tasavvur qilishlari mumkin. Misol uchun, talaba har bir muvaffaqiyatli takrorlash uchun pianinodagi narsalarni qayta tartibga soladigan "Daryodan o'tish" o'yini maqsadga qiziqarli tarzda erishishga yordam beradi.

Ijodkorlik va improvizatsiya: O'yinga asoslangan yondashuv ijodkorlikni rag'batlantiradi va musiqiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, bolalar parchalar uchun o'zlarining ohanglari yoki hikoyalarni yaratishlari mumkin.

Kompyuter texnologiyalari: Ko'pgina zamonaviy usullar pianino o'rganish uchun raqamli ilovalar va onlayn o'yinlardan foydalanadi, ular turli darajadagi kurslar va qo'shiqlarni taklif qilish orqali jarayonni o'yinga aylantiradi.

O'yin texnikasiga misollar

Eslatma nomlari: Eslatmalar xodimlarda yashovchi belgilar bo'lishi mumkin. Masalan, har bir nota hayvon yoki guldur.

Ritmik o'yinlar: qarsak chalish, oyoq urish yoki kulgili qofiyalar orqali ritmlarni yodlash.

Taktil o'yinlar: o'yinga asoslangan buyruqlar orqali holatni bir zumda o'zgartirishni (masalan, dinamika yoki qo'lning tezkor harakatlari) mashq qilish.

"Oxiridan o'rganish": Murakkab asar boshidan emas, balki oxiridan o'rganiladi. Avval oxirgi qism, keyin oldingi va hokazo o'ynaladi, shuning uchun o'quvchi muvaffaqiyatga tezroq erishadi.

Raqamli ilovalar: Flowkey, Simply Piano yoki Yousician kabi o'quv jarayoniga interaktivlik va o'yin mexanikasini qo'shadigan ta'lim ilovalaridan foydalanish.

O'yinga asoslangan yondashuvning afzalliklari

Yaxshilangan konsentratsiya: O'yinga asoslangan mashg'ulotlar asbobni o'zlashtirish uchun zarur bo'lgan konsentratsiyani rivojlantiradi.

Nozik motorni rivojlantirish: O'yinga asoslangan mashqlar qo'lda epchillik va muvofiqlashtirishni rivojlantiradi.

Har tomonlama rivojlantirish: Pianinoda qiziqarli tarzda chalish mantiqiy, eshitish va hissiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi.

Psixologik to'siqlarni kamaytirish: O'yinga asoslangan ta'lim usullari o'quv jarayonini kamroq rasmiy va qat'iy qiladi, bolalarga dam olishga va tajribadan zavq olishga yordam beradi.

Asosiy qism

1. Fortepiano ta'limida o'yinli metodlarning pedagogik ahamiyati

O'yin - bu bolaning tabiiy ehtiyoji bo'lib, u orqali bola atrof-muhitni o'rganadi, muloqot qiladi va o'zini ifoda etadi. Fortepiano ta'limida o'yinli metodlardan foydalanish quyidagi pedagogik maqsadlarga xizmat qiladi:

- O'quvchilarda musiqiy eshituv va ritmik hislarni rivojlantirish;
- Diqqatni jamlash va xotirani mustahkamlash;
- Ijodiy yondashuv va o'zini erkin ifoda etish ko'nikmalarini shakllantirish;
- O'quvchilarda mustaqil ishlash va ijodiy izlanish ko'nikmasini kuchaytirish.

2. O'yinli metodlar turlari va ularni fortepiano darslarida qo'llash yo'llari

Quyida fortepiano ta'limida qo'llanishi mumkin bo'lgan o'yinli metodlarning ayrim turlari keltiriladi:

O'yin turi	Maqsadi	Amaliy qo'llanilishi
Raqobat asosidagi o'yin	Rag'batlantirish, motivatsiya	«Kim tez va aniq chaladi?» o'yini
Esda saqlash o'yini	Xotira va diqqatni kuchaytirish	Notalarni ketma-ket eslab, takrorlash
Raqamli platforma asosidagi o'yinlar	Raqamli savodxonlik, qiziqishni oshirish	«Piano Maestro», «Simply Piano» ilovalari orqali mashqlar
Roli o'yinlar	Ijodiy ifoda, emotsional holatni yetkazish	"O'zini konsert ijrochisi sifatida tasavvur qilish" topshirig'i

3. Amaliy tajribadan misollar

Misol uchun, boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan o'tkazilgan tajriba darslarida quyidagi natijalar qayd etilgan:

O'yinli metodlardan foydalanilgan guruhda o'quvchilarning darsga qatnashish faolligi 30% ga oshgan;

Musiqqa asbobini chalish ko'nikmalarida ishonchlilik va aniqlik ortgan;

O'quvchilarda ijodiy tashabbus va mustaqil ishlashga intilish kuchaygan.

4. O'yinli metodlarni joriy etishning metodik asoslari

O'yinli metodlardan foydalanishda quyidagi metodik qoidalarga amal qilish muhim:

O'yinning maqsadi aniq bo'lishi va o'quv material bilan bog'liq bo'lishi;

O'yin jarayoni ortiqcha murakkablashtirilmasliligi;

Har bir o'yin o'quvchi yoshiga, qiziqishiga va bilim darajasiga mos tanlanishi;

Natijalar tahlil qilinib, xulosa chiqarilishi.

Xulosa. Fortepiano ta'limida o'yinli metodlardan foydalanish - bu nafaqat o'quvchini qiziqtirish vositasi, balki uning musiqiy salohiyatini ochish, ijodiy fikrlashini rivojlantirish va dars jarayonida faol ishtirokini ta'minlovchi samarali pedagogik texnologiyadir. O'yinli yondashuv orqali o'quvchi musiqa olamiga mehr bilan yondashadi, mustaqil ijod qilishga intiladi va bu uning kelajakdagi musiqa bilan bog'liq faoliyatiga mustahkam zamin yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Конструирование потока информации в балансировке разделения познания и поведение абстрактного воздействия на мозг человека. Science and Education 6 (1), 28-34

2. КБ Холиков. Обширные знания в области музыкальных наук Узбекистана и порядка функционального взаимодействия в сфере музыке. Scientific progress 2 (6), 940-945

3. КБ Холиков. Влияние классической музыки в разработке центральной нервной системы. Science and Education 6 (1), 49-56

4. КБ Холиков. Приёмы формирования музыкально теоретический интересов у детей младшего школьного возраста. Science and Education 4 (7), 357-362

5. КБ Холиков. Преобразование новых спектров при синхронном использование методов и приёмов музыкальной культуре. Science and Education 4 (7), 107-120

6. КБ Холиков. Музыка как релаксатор в работе мозга и ракурс ресурсов для решения музыкальных задач. Science and Education 3 (3), 1026-1031

7. КБ Холиков. Место творческой составляющей личности преподавателя музыки и её роль в обучении детей общеобразовательной школе. Science and education 3 (8), 145-150

8. КБ Холиков. Пение по нотам с сопровождением и без него по классу сольфеджио в высших учебных заведениях. Science and education 3 (5), 1326-1331

9. КБ Холиков. Значение эстетического образования и воспитания в общеобразовательной школе. Science and Education 3 (5), 1549-1555

10. КБ Холиков. Модульная музыкальная образовательная технология как важный фактор развития учебного процесса по теории музыки. *Scientific progress* 2 (4), 370-374
11. КБ Холиков. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. Теоретические особенности формирования музыкальных представлений у детей школьного возраста. *Scientific progress* 2 (4), 96-101
12. КБ Холиков. Роль электронного учебно-методического комплекса в оптимизации музыкального обучение в общеобразовательной школе. *Scientific progress* 2 (4), 114-118
13. КБ Холиков. Необходимые знание в области проектирования обучения музыкальной культуры Узбекистана. *Scientific progress* 2 (6), 952-957
14. КБ Холиков. Роль педагогических принципов метода моделирования, синтеза знаний при моделировании музыкальных систем. *Science and Education* 3 (3), 1032-1037
15. КБ Холиков. Музыкальное образование и имитационное моделирование процесса обучения музыки. *Science and Education* 3 (3), 1020-1025
16. КБ Холиков. Методы музыкального обучения через воспитание в вузах. *Academy*, 57-59
17. КБ Холиков. проблематика построения современных систем мониторинга объектов музыкантов в сфере фортепиано. *Scientific progress* 2 (3), 1013-1018
18. КБ Холиков. О принципе аддитивности для построения музыкальных произведения. *Science and Education* 4 (7), 384-389
19. КБ Холиков. Своеобразие психологического рекомендация в вузе по сфере музыкальной культуре. *Science and Education* 4 (4), 921-927
20. КБ Холиков. Сложная система мозга: в гармонии, не в тональности и не введении. *Science and Education* 4 (7), 206-213
21. КБ Холиков. Обученность педагогике к освоению учащихся сложным способам деятельности. *Science and Education* 5 (2), 445-451
22. КБ Холиков. Уровень и качество усвоения предмета музыки, закрепление памяти и способности учащихся. *Science and Education* 5 (2), 452-458
23. КБ Холиков. Детальный анализ музыкального произведения. *Science and Education* 4 (2), 1069-1075
24. КБ Холиков. Психолого-социальная подготовка студентов. Социальный педагог в школе: методы работы. *Science and Education* 4 (3), 545-551
25. КБ Холиков. Тенденции строгой и детальной фиксации в музыке. *Scientific progress* 2 (4), 380-385

26. КБ Холиков. Эффективные способы изучения музыкальных элементов в школьном обучении. Scientific progress 2 (4), 108-113

27. КБ Холиков. Природа отношений, регулируемых инструментом возбуждения музыкальных эмоций при коллективном пении. Scientific progress 2 (3), 1032-1037

28. КБ Холиков. Специальный барьер для заключительного этапа каденции как процесс музыкально-технической обработки произведения. Science and Education 4 (7), 345-349

29. КБ Холиков. Звуковой ландшафт человека и гармоническая структура головного мозга. Science and Education 6 (1), 21-27

30. КБ Холиков. Форма музыки, приводящие к структурной, драматургической и семантической многовариантности произведения. Журнал Scientific progress 2, 955-960